Rolder Concerten

Lang Leve de Opera!

Lilian Farahani - sopraan
Hans Pieter Herman - bariton
Jan-Paul Grijpink - piano

Programma 19 november 2023

• NIEUWBOUW
• VERBOUW
• ONDERHOUD
• CONSTRUCTIEWERK

Stoffers bouwbedrijf b.v.

Ekehaar • Hooghalen • Appelscha

WWW.STOFFERS.NL

Heling & Partners
letselschade | arbeid | inkomen

Heling & Partners, Aar 1, 9406 GA Assen
0592 394 646

DYNAMIS Lamberink
Makelaars & Adviseurs

Bel of mail nu voor een **GRATIS** waardebepaling
en vrijblijvend verkoopadvies:

0592 30 11 77

rolde@lamberink.nl

TALMANAUTO'S

Talman Auto's
Hoofdstraat 18
9454 PJ Ekehaar
0592 389 299

Colofon

Kaartverkoop
Anneke Agricola
kaartverkoop@rolderconcerten.nl
Tel. 0592-389380

Voorzitter
Fennique Keja
voorzitter@rolderconcerten.nl
Tel. 0592-242022

Secretaris
Anne Marie Bok
secretaris@rolderconcerten.nl

Penningmeester
Rein Steenstra
penningmeester@rolderconcerten.nl

PR/Communicatie
Sjraar Hendriks
pr@rolderconcerten.nl

Bestuurslid
Bob Baljé

Vormgeving
Angela Bugel

Bloembinderij
deBLOEMGAARD
Puur, stoer, bloemrijk en vakkundig
Hoofdstraat 32 - 9451 BB Rolde - 0592 243330
I: www.bloemgaard.nl E: info@bloemgaard.nl

Rolderconcerten.nl

Programma

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
Uit: **Le Nozze di Figaro** (1786)
Libretto: Lorenzo Da Ponte
- Crudel! Perchè finora (duet)
- Hai gia vinta la causa (Hans Pieter)
- Giunse alfin... Deh vieni (Lilian)

Gaetano Donizetti (1797-1848)
Uit: **Don Pasquale** (1842)
Libretto: Gaetano Donizetti en Giovanni Ruffini
- 'Bella siccome un angelo' (Hans Pieter)
- 'Quel guardo il cavaliere' (Lilian)
- Recitativo - 'Pronta io son...' (scena duet)

- PAUZE -

Giuseppe Verdi (1813-1901)
Uit: Gran scena 2e acte **La Traviata** (1853)
Libretto: Francesco Maria Piave
- Madamigella Valery? (scena duet)
- Pura siccome un angelo
- Dite alla giovine
- Imponete… Non amarlo ditegli

Johann Strauss jr. (1825-1899)
Uit: **Die Fledermaus** (1874)
Libretto: Karl Haffner en Richard Genée
- Dieser Anstand (duet)

Rolderconcerten.nl

Franz Lehár (1870-1948)
Uit: **Die Lustige Witwe** (1905)
Libretto: Victor Léon en Leo Stein
- Da geh ich zu Maxim (Hans Pieter)

Uit: **Giuditta** (1934)
Libretto: Paul Knepler and Fritz Löhner-Beda.
- Meine Lippen sie küssen so heiss (Lilian)

Uit: **Die Lustige Witwe** (1905)
- Lippen schweigen (duet)

HET IS NIET TOEGESTAAN BEELD- EN/OF GELUIDSOPNAMEN TE MAKEN TIJDENS HET CONCERT

Scan de QR code en ontdek alles over onze concerten en kaartverkoop

Rolderconcerten.nl

Toelichting bij het programma

De opera (Italiaans: 'werk')

Opera is een verzamelterm voor vele vormen van muziektheater in de westerse klassieke traditie. Sinds het ontstaan van de opera heeft het genre zich voortdurend en in verschillende richtingen ontwikkeld. Twee kenmerken blijven steeds terugkomen: het is een vorm van theater/toneel die geheel of grotendeels wordt begeleid met muziek en de acteurs zingen (een groot gedeelte van) hun tekst.

Opera ontstond aan het einde van de zestiende eeuw in Florence, Italië. Een groep kunstliefhebbers kwam samen onder de naam 'Camerata fiorentina'. Ze lieten zich inspireren door kunst uit de klassieke oudheid en experimenteerden met muziek die het theater kracht bij moest zetten waarbij ze vermoedden dat teksten in het oude Griekenland gezongen werden. In dezelfde tijd ontstonden in toneelstukken populaire intermedi: korte muzikale intermezzo's tussen de acten van een toneelstuk, voorzien van veel spektakel en dans.
Dit vormde de bodem voor het nieuwe operagenre, toen meestal 'favola in musica' genoemd, muziektheater met klassieke, mythische verhalen en thema's. De titel voor de vroegste opera die bewaard is gebleven wordt toegekend aan L'Orfeo (1607) van Claudio Monteverdi. Vandaar is de opera langs vele paden van ontwikkeling gevoerd. Al vrij snel emigreerde het genre naar andere landen waar het zijn eigen 'couleur locale' kreeg. Aan de Franse hoven, waar ballet populair was, werden al vrij snel complete dansintermezzo's toegevoegd. In de Duitstalige gebieden ontstonden grand opera's (Meyerbeer) en Gesamtkunstwerken (Wagner): grootse multidisciplinaire spektakelstukken.

Wat de verschillende tradities gemeen hebben is een geleidelijke scheiding tussen een 'serieus' en een 'licht' genre. Als reactie op de dramatische verhalen in het serieuze genre, de opera seria die zelden goed aflopen, ontstond onder meer de opera buffa (Italië), het Singspiel (Duitstalig gebied), de operette en de semi-opera.
Al deze vormen (samen met de Franse opéra comique en de Spaanse zarzuela) delen als kenmerk ook gesproken woord zonder muzikale begeleiding.
De eerste opera buffa „La serva padrona" (1734), schreef de Italiaanse componist Pergolesi. De intermezzi uit de opera seria (korte en luchtige mini opera's bedoeld voor in de pauze van een opera seria) vormden de basis voor de opera buffa samen met komediespelen uit Napels. De hoofdpersonen stamden vaak uit de luchtige Commedia dell'arte met karakteristieke types en alledaagse scenes zoals intriges, jaloezie en overspel, persiflages en spot. Andere grote componisten die in dit genre actief waren zijn onder andere: Scarlatti, Logroscino en Rossini, met "Il barbiere di

Siviglia". Aan het eind van de 19e eeuw was een laatste opleving van de opera buffa met Falstaff van Verdi in 1893.
Meestal begint een opera met een ouverture, een instrumentale 'samenvatting' van alle komende muziek. In veel gevallen bestaat een opera uit verschillende aktes die weer uit verschillende tonelen bestaan. Daarin wisselen recitatief (gezongen en gespeelde teksten zonder herhalingen) en aria's (expressieve, reflecterende teksten met herhalingen) elkaar af. Op de plek van aria's komen ook duetten, trio's, kwartetten en koorstukken voor. Het libretto wordt meestal meegelezen in de librettoboekjes. Nu wordt de tekst meestal als boventiteling boven het toneel geprojecteerd.

TECHNIKO warmte2
Inspiratie › Informatie › Installatie

EVA KINGMA
fluitbouwatelier

RC

Rolderconcerten.nl

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Naast kamermuziek, religieuze muziek, symfonieën, soloconcerten en liederen schreef Mozart meer dan 20 opera's, eerst in de vorm van zangspelen. De Opera buffa en Mozart zijn nauw met elkaar verbonden. Mozart bracht dit opera genre in zijn tijd tot een ongekende hoogte.
Met zijn jeugdwerken "La finta semplice" (1768) (op 12-jarige leeftijd; de opera raakte pas in de 20ste eeuw bekend) en "La finta giardiniera" (1775) waren geheel in de traditionele opera buffa stijl geschreven. Zijn eerste volwaardige succesvolle opera was Mitridate, Rè di Ponto.
In 1782 was zijn nieuwe prikkelende provocerende opera "Die Entführung aus dem Serail" een groot succes, inspelend op dat alles wat Oosters heel geliefd was bij de bevolking.
„Le nozze di Figaro" werd Mozart's eerste samenwerking met de librettist Lorenzo da Ponte gevolgd door Don Giovanni (1787) en Cosi fan tutte (1790). Meesterwerken die samen tot de "grote Italiaanse drie" worden gerekend. Don Giovanni de gewetenloze vrouwenversierder een mengeling tussen komedie en horror. In Così fan tutte waren de rollen omgedraaid en de vrouwen de vreemdgangers.
Twee maanden voor zijn dood schreef hij zijn laatste opera, La Clemenza di Tito (1791).
Tegelijk voltooide hij zijn twee meesterwerken Die Zauberflöte en zijn Requiem.
Die Zauberflöte wordt ook wel een Singspiel genoemd, dat je kunt bekijken als een gezongen sprookje met louter fraaie melodieën en een aardig verhaal of in het licht van de Vrijmetselarij waar Mozart lid van was. Hij vermengt ernst met vrolijkheid en fantasie met realiteit. Sommigen noemen het de eerste musical in de geschiedenis.
Hij stierf op 5 december 1791 waar hij werd begraven in een massagraf in Wenen.
De maestro werd slechts 35 jaar maar zijn herinnering leeft voort. En dat zou Mozart zelf hebben verbaasd want in zijn tijd was oude muziek niet geliefd. Het publiek wilde steeds iets nieuws dat Mozart steeds wist te brengen.

LE NOZZE DI FIGARO (1786)
Libretto: Lorenzo da Ponte
Le Nozze di Figaro is een opera buffa in 4 bedrijven en gebaseerd op een blijspel van Pierre Beaumarchais. Het is een vervolg op De Barbier van Sevilla een ander blijspel van Beaumarchais. Opnieuw een riskante onderneming want deze satire over de adel, waarin overspel een grote rol speelde, was in Oostenrijk door de keizer verboden. Hij vond hem immoreel en te bedreigend was voor de gevestigde orde. Het was in

de periode vlak voor de Franse Revolutie, revolutionair was de toevoeging van een ballet, tegen de zin van de keizer in.
Figaro is de bediende van de graaf en gaat trouwen met Susanna, de kamenier van de gravin. De graaf heeft een oogje op Susanna en hoewel hij als moderne man het "jus primae noctis" op morele gronden afwijst, wil hij het oude droit du seigneur (recht van de heer op de eerste nacht met de bruid) stiekem toch uitoefenen.
Dit is natuurlijk dramatisch voor de geliefden die er alles aan doen om eraan te ontsnappen. De puberende page Cherubino (vaak gespeeld door een mezzosopraan) heeft een oogje op alle vrouwen maar met name op de gravin. De huishoudster Marcellina is verliefd op Figaro en wil hem aan zijn belofte houden om met haar te trouwen als hij een lening aan haar niet terug kan betalen. De gravin is verdrietig over het voorgenomen overspel van de graaf en wil de liefde van haar man nieuw leven inblazen.
Uiteindelijk bedenken Figaro, Cherubino, de gravin en Susanna een valstrik om de graaf op zijn nummer te zetten en zijn plan om Susanna te 'verleiden' te verijdelen. Vanzelfsprekend verloopt dit niet helemaal vlekkeloos maar de graaf wordt, min of meer zoals gepland, in de donkere paleistuin verleid door zijn eigen vrouw vermomd als Susanna; een vermomming waar ook de diep geschokte Figaro aanvankelijk intrapt zodat hij denkt dat zijn Susanna toch met de graaf aanpapt. En zoals bij een vrolijke opera hoort is het eind goed al goed. De bruiloft met Susanna gaat door en de graaf ziet zich gedwongen zijn vrouw om vergiffenis te vragen.

Crudel! Perchè finora
Aan het begin van de 3e acte zingt de graaf over de verwarde situatie. Op aandringen van de gravin geeft Susanna een valse belofte om die nacht de graaf te ontmoeten.

Hai gia vinta la causa
Deze aria geeft de emoties weer van de machtige graaf wanneer hij zich realiseert dat hij om de tuin is geleid door zijn vrouw en bedienden. Hij beschuldigt iedereen behalve zichzelf.

Giunse alfin… Deh vieni
In de tuin, gedurende de nacht weet Susanna dat Figaro kijkt vanachter een boom. Geërgerd door het gebrek aan vertrouwen besluit ze hem te straffen door hem meer jaloers te maken. In deze aria zingt ze haar ongeduld om de liefde te bedrijven, wetend dat Figaro dit wil interpreteren als zijnde gericht tot de graaf.

Crudel! Perchè finora

IL CONTE
Crudel! Perché finora
farmi languir così?

SUSANNA
Signor, la donna ognora
tempo ha dir di sì.

IL CONTE
Dunque, in giardin verrai?

SUSANNA
Se piace a voi, verrò.

IL CONTE
E non mi mancherai?

SUSANNA
No, non vi mancherò.

IL CONTE
Mi sento dal contento
pieno di gioia il cor.

SUSANNA
Scusatemi se mento,
voi che intendete amor.

COUNT
Cruel one, why have you
Caused me thus to languish?

SUSANNA
My lord, a woman always
Needs time before she says „Yes“.

COUNT
Then you'll come into the garden?

SUSANNA
If it pleases you, I'll come.

COUNT
You won't fail me?

SUSANNA
No, I won't fail you.

COUNT
You'll come?

SUSANNA
Yes.

COUNT
You'll not fail?

SUSANNA
No.

COUNT
You'll really come?

Hai gia vinta la causa

IL CONTE
Hai già vinta la causa! Cosa sento!
In qual laccio io cadea? Perfidi! Io voglio...
Di tal modo punirvi... A piacer mio
la sentenza sarà... Ma s'ei pagasse
la vecchia pretendente?
Pagarla! In qual maniera! E poi v'è Antonio,
che a un incognito Figaro ricusa
di dare una nipote in matrimonio.
Coltivando l'orgoglio
di questo mentecatto...
Tutto giova a un raggiro... il colpo è fatto.

Vedrò mentre io sospiro,
felice un servo mio!
E un ben ch'invan desio,
ei posseder dovrà?
Vedrò per man d'amore
unita a un vile oggetto
chi in me destò un affetto
che per me poi non ha?
Ah no, lasciarti in pace,
non vo' questo contento,
tu non nascesti, audace,
per dare a me tormento,
e forse ancor per ridere
di mia infelicità.
Già la speranza sola
delle vendette mie
quest'anima consola,
e giubilar mi fa.

COUNT
We've won our case! What do I hear!
I've fallen into a trap!
The traitors!
I'll punish them so! The sentence
Will be at my pleasure ... But supposing
He has paid off the claims of the old woman?
Paid her? How? ... and then there's Antonio
Who'll refuse to give his niece in marriage
To a Figaro, of whom nothing is known.
If I play on the pride
Of that half-wit ...
Everything favours my plan ...
The dice is cast.

Must I see a serf of mine made happy
While I am left to sigh,
And him possess a treasure
Which I desire in vain?
Must I see her,
Who has roused in me a passion
She does not feel for me,
United by the hand of rlove to a base stave?
Ah no, I will not give you
The satisfaction of this contentment!
You were not born, bold fellow,
To cause me torment
And indeed to laugh
At my discomfiture.
Now only the hope
Of taking vengeance
Eases my mind
And make me rejoice.

Rolderconcerten.nl

Giunse alfin… Deh vieni

SUSANNA
Giunse alfin il momento
che godrò senz'affanno
in braccio all'idol mio. Timide cure,
uscite dal mio petto,
a turbar non venite il mio diletto!
Oh, come par che all'amoroso foco
l'amenità del loco,
la terra e il ciel risponda,
come la notte i furti miei seconda!

Deh, vieni, non tardar, oh gioia bella,
vieni ove amore per goder t'appella,
finché non splende in ciel notturna face,
finché l'aria è ancor bruna e il mondo tace.
Qui mormora il ruscel, qui scherza l'aura,
che col dolce sussurro il cor ristaura,
qui ridono i fioretti e l'erba è fresca,
ai piaceri d'amor qui tutto adesca.
Vieni, ben mio, tra queste piante ascose,
ti vo' la fronte incoronar di rose.

SUSANNA
At last comes the moment
When, without reserve, I can rejoice
In my lover's arms: timid scruples,
Hence from my heart,
And do not come to trouble my delight.
Oh how the spirit of this place,
The earth and the sky, seem
To echo the fire of love!
How the night furthers my stealth!

Come, do not delay, oh bliss,
Come where love calls thee to joy,
While night's torch does not shine in the sky,
While the air is still dark and the world quiet.
Here murmurs the stream, here sports the breeze,
Which refreshes the heart with its sweet whispers.
Here flowers smile and the grass is cool;
Here everything invites to the pleasures of love. Come, my dearest, and amid these sheltered trees
I will wreathe thy brow with roses.

advies, tuinontwerp, sierbestrating,
snoeibeurt, aanleg en onderhoud,
levering van plantgoed en materialen
DIRK DE LEEUW
TUINAANLEG EN ONDERHOUD

T: 0592-389111
M: 06-51405469
dirkdeleeuw@adeleeuw.nl
Eleveld 9 9456 TC ELEVELD

Gaetano Donizetti (1797-1848)

Donizetti werd geboren in Bergamo als telg van een eenvoudige familie. Hij kreeg hij een uitstekende opleiding (clavecimbel en compositie) van Johann Simon Mayr (1763-1845), kapelmeester in Bergamo. Vanaf 1815 gaat hij naar Bologna waar hij les krijgt van Mattei Stanislao (die ook Rossini een opleiding gaf). Al op jonge leeftijd viel hij op door het grote gemak waarmee hij melodieën en complete composities uit de pen liet vloeien en ook door bekwaamheden die aan Mozart deden denken.
Donizetti was bijzonder productief en heeft zo`n zeventig opera`s op zijn naam staan, naast orkestwerk en kamermuziek, cantates, geestelijke muziek en liederen.
Zijn eerste opera ging in 1818 te Venetië in première en verraadt de grote invloed van Rossini. Na de première van zijn opera Zoriade di Granata in 1822 besloot hij om zich hoofdzakelijk aan de opera te wijden, en met verve. Een groot aantal opera`s volgden, soms tot 4 per jaar. De grote doorbraak voor een internationale carrière kwam in Milaan met Anna Bolena in 1830, L`Elisir d`amore in 1832 en met Lucretia Borgia in 1833. De première van Maria Stuarda in 1834 in Napels was echter een fiasco. Het succes van zijn meesterwerk Lucia di Lammermoor in 1835 in Napels bezorgde hem een functie aan het Napolitaanse conservatorium en deed hem triomferen over zijn rivaal Vincenzo Bellini.

Midden jaren ’30 was een moeilijke tijd omdat er veel cholera-epidemieën waren; mensen overleden en operahuizen sloten. Op 1 juni 1828 was Donizetti in Rome getrouwd met Virginia Vaselli en de 3 kinderen die ze kregen stierven allen vlak na of voor de geboorte. Virginia stierf zelf ook in haar derde kraambed in juli 1837.
Zijn opera Poliuto, het verhaal van een vroeg-christelijke martelaar, uit 1838 werd in Napels verboden door de censuur. De tenor die voor de hoofdrol gepland stond pleegde zelfmoord. Bovendien werd hij ook niet verkozen als nieuwe directeur van het Real Collegio di Musica di Napoli (Koninklijke Muziekschool) te Napels. Om al deze redenen vertrok Donizetti zwaar getroffen naar Parijs waar hij snel en succesvol o.a. La fille du régiment (1840) en La favorite (1840) componeerde.
Hij maakte vele concertreizen. Geestesziekte maakte het hem aan het eind van zijn leven onmogelijk om te werken.
Ondanks enkele successen zoals Linda di Chamounix uit 1842 en Don Pasquale uit 1843 werd het laatste decennium van zijn leven door deze dodelijke ziekte bepaald. Hij bracht zijn laatste jaren door in een sanatorium en was later bij vrienden in Bergamo tot zijn dood in 1848. Zijn begrafenis was de grootste die Bergamo ooit zou zien.

DON PASQUALE (1842)
Libretto: Gaetano Donizetti en Giovanni Ruffini.
Ernest wil Norina trouwen maar zijn oom veracht dit paar omdat Norina arm is. Om zijn neef te straffen besluit Don Pasquale een vrouw te nemen om hem te onterven. Dokter Malatesta, vriend van het paar, komt met een plan om Don Pasquale om de tuin te leiden.

Bella siccome un angelo
In de eerste acte zingt de dokter Malatesta deze aria waarin hij de potentiële bruid van zijn vriend Don Pasquale voor hem beschrijft: fris en onschuldig, rechtstreeks van het klooster, de zus van niemand anders dan de dokter zelf.

Quel guardo il cavaliere
Aan het eind van de eerste acte leest Norina een passage over liefde uit een boek voor en beschrijft haar "skills" om een man te laten doen wat ze wenst. Dit is een heel bekende aria vergelijkbaar met Vissi d'arte uit Tosca.

Recitativo
Pronta io son…
In deze scene en aria vertelt dokter Malatesta zijn plan aan Norina en Norina belooft mee te zullen doen.

Bella siccome un angelo

MALATESTA
Bella siccome un angelo
in terra pellegrino,
fresca siccome il giglio
che s'apre sul mattino,
occhio che parla e ride,
sguardo che i cor conquide,
chioma che vince l'ebano,
sorriso incantator.

DON PASQUALE
Sposa simile! Oh, giubilo!
Non cape in petto il cor.

MALATESTA
Alma innocente, ingenua,
che sè medesma ignora;
modestia impareggiabile,
bontà che v'innamora.
Ai miseri pietosa,
gentil, dolce, amorosa,
il cel l'ha fatta nascere
per far beato un cor.

DON PASQUALE
Oh giubilo! Famiglia?

MALATESTA
Agiata, onesta.

DON PASQUALE
Il nome?

MALATESTA
Malatesta.

DON PASQUALE
Sarà vostra parente?

MALATESTA
Beautiful as an angel
in pilgrim land,
fresh as the lily
that opens in the morning,
eye that speaks and laughs,
look that the cores conquer,
crown that wins the ebony,
smile incantator.

DON PASQUALE
Similar bride! Oh, rejoicing!
Do not head in the chest.

MALATESTA
Alma innocent, naive,
that he himself ignores;
unparalleled modesty,
goodness that falls in love with you.
To the pitiful pitiful,
gentle, sweet, loving,
the cel gave birth to it
to make a heart happy.

DON PASQUALE
Oh jubilation! Family?

MALATESTA
Agiata, honest.

DON PASQUALE
The name?

MALATESTA
Malatesta.

DON PASQUALE
Will you be your relative?

Quel guardo il cavaliere

NORINA
leggendo
«Quel guardo il cavaliere
in mezzo al cor trafisse,
piegò il ginocchio e disse:
Son vostro cavalier!
E tanto era in quel guardo
sapor di paradiso,
che il cavalier Riccardo,
tutto d'amor conquiso,
giurò che ad altra mai
non volgeria il pensier.»
Ah, ah! Ah, ah!
So anch'io la virtù magica
d'un guardo a tempo e loco,
so anch'io come si bruciano
i cori a lento foco;
d'un breve sorrisetto
conosco anch'io l'effetto,
di menzognera lagrima,
d'un subito languor.
Conosco i mille modi
dell'amorose frodi,
i vezzi e l'arti facili
per adescare un cor.
Ho testa bizzarra,
son pronta, vivace...
brillare mi piace,
mi piace scherzar.
Se monto in furore,
di rado sto al segno,
ma in riso lo sdegno
fo presto a cangiar.
Ho testa bizzarra,
ma core eccellente.

NORINA
reading
"I look at the knight
in the middle of his heart he was pierced,
he bent his knee and said:
I am your cavalier!
And so much was in that look
tasty of paradise,
that the Cavalier Riccardo,
all of love conquered,
he swore that to another never
I do not want to think about it. "
Ah, ah! Ah, ah!
I know magic virtue too
of a time and place guard,
I know how they burn themselves
slow-focus choirs;
of a short smile
I also know the effect,
of liar tear,
of an immediately languor.
I know the thousand ways
of love frauds,
the easy ways and the arts
to lure a cor.
I have a weird head,
I'm ready, lively ...
I like to shine
I like joking.
If I mount in fury,
I'm rarely at the sign,
but in laughter the indignation
I'll soon be able to change it.
I have a weird head,
but excellent core.

Recitativo
‘Pronta io son…’

NORINA
Pronta io son; pur ch’io non manchi
all’amore del caro bene.
Farò imbrogli, farò scene,
so ben io quel ch’ho da far.

MALATESTA
Voi sapete se d’Ernesto
sono amico, e ben gli voglio;
solo tende il nostro imbroglio
Don Pasquale a corbellar.

N0RINA
Siamo intesi; prendo impegno.

MALATESTA
lo la parte ora v’insegno.

NORINA
I am ready; even if I do not miss you
to the love of dear good.
I’ll cheat, I’ll do scenes,
I know what I have to do.

MALATESTA
You know if d’Ernesto
I am a friend, and I want them well;
only tends our cheating
Don Pasquale a corbellar.

N0RINA
We are intended; I take commitment.

MALATESTA
the part now teaches you.

Guiseppe Verdi (1813-1901)

Giuseppe Verdi was één van de weinige componisten die al bij leven als genie erkend werd. Hij componeerde "hits" als La donna è mobile (Rigoletto) en het Slavenkoor (Nabucco). Vooral zijn vroege werken kenmerken zich door een sterke ritmiek die zijn opera's een vooruit stuwende kracht verlenen. Een bekend voorbeeld is Il trovatore.
Verdi's reputatie als de grootste van alle Italiaanse operacomponisten is nog altijd onbetwist. Als hij geboeid werd door een personage wilde hij het karakter zo goed mogelijk in muziek beschrijven. Hij was niet bang om maatschappelijk gevoelige onderwerpen te bespreken in zijn opera's ook al leverde hem dat problemen op met de gevestigde orde. Zo werd schande gesproken over zijn opera La traviata, waarin de heldin een courtisane is.
Verdi moest niets hebben van de intellectuele discussies over muziek die in zijn tijd gaande waren. Hij deed zijn best zich voor te stellen als een man van eenvoudige komaf die zich nog altijd het meest thuis voelde op het platteland. Desalniettemin deed het hem plezier zijn laatste opera Falstaff af te sluiten met een fuga, waarmee hij aantoonde zijn vak ook op intellectueel niveau prima te beheersen.
Op zevenjarige leeftijd was Verdi al organist in de buurtkerk San Michele Arcangelo. Zes jaar later werd hij aangesteld als assistent-dirigent van het Orkest van Busseto. In Busseto begon hij aan een opleiding tot priester maar toen al snel bleek dat muziek zijn ware roeping was begon hij onder Maistro Ferdinando Provesi muziek te studeren.
In 1832 vertrok Verdi naar Milaan om daar aan het conservatorium te studeren. Maar hij werd afgewezen ondermeer vanwege zijn speeltechniek en leeftijd. Hoe wrang, het conservatorium zou later zijn naam dragen: Conservatorio Giuseppe Verdi. Verdi nam vervolgens privélessen en ging studeren bij Vincenzo Lavigna een beroemd componist uit Milaan. Ondertussen deed hij inspiratie op tijdens de vele operavoorstellingen in La Scala in Milaan en keerde hij terug naar Busseto om daar muzikaal leider te worden. In 1836 trouwde Verdi met Margherita Barezzi, de dochter van zijn weldoener Antonio Barezzi.
Net nadat La Scala in Milaan had besloten zijn eerste opera Oberto op te voeren sloeg in 1839 het noodlot toe. In minder dan twee jaar tijd overleden Verdi's beide jonge kinderen en zijn vrouw Margherita door ziekte. In die tijd werd ook de première van zijn tweede opera Un Giorno di Regno slecht ontvangen door publiek en critici.
Overmand door verdriet lukte het Verdi in eerste instantie niet de inspiratie te vinden om door te gaan met componeren. Maar al snel vond hij troost in zijn werk bij het schrijven van twee succesvolle nieuwe opera's Nabucco (1842) en I Lombardi alla Prima Crociata (1843). Koralen uit de opera's werden door Italiaanse

vrijheidsstrijders gebruikt als krijgsliederen. Verdi trouwde in 1859 met de sopraan Giuseppina Strepponi. Op het toppunt van zijn roem kreeg Verdi in 1869 van de Egyptische prins Ismail de opdracht een opera te schrijven voor de opening van het nieuwe operahuis in Caïro. Verdi miste de deadline (in plaats van het nieuwe werk werd Rigoletto gebruikt voor de opening) maar voltooide een jaar later zijn Aida. In februari 1887 oogstte Verdi na een wat mindere periode veel lof met een van zijn beste werken: Otello. Behalve opera's heeft Verdi ook tamelijk veel religieuze werken gecomponeerd. Genoemd moeten worden het Requiem (1874), gecomponeerd bij het overlijden van de dichter Alessandro Manzoni, en de Quattro Pezzi Sacri. Verdi stierf op 21 januari 1901 na een hersenbloeding. Zijn begrafenis kende een enorme opkomst: Het Slavenkoor 'Va, Pensiero' werd door tienduizenden mensen gezongen in de straten tijdens zijn begrafenis.

LA TRAVIATA (1853)
La Traviata, een opera in drie bedrijven, is het aangrijpende verhaal over de liefde tussen Violetta, een rijke courtisane (hofdame of minnares van een vorst of hooggeplaatste hoveling) en de dichter Alfredo. Na het bekennen van hun wederzijdse liefde gaan ze wonen op het Franse platteland. Ze hebben het armoedig en wanneer Alfredo in Parijs is om de bezittingen van Violetta te verkopen krijgt ze bezoek van de vader van Alfredo, Giorgio Germont, die haar overtuigt om Alfredo te verlaten omdat hun zondige relatie het huwelijk van de zus van Alfredo in de weg staat en haar slechte reputatie Alfredo schade toebrengt. Zij verlaat Alfredo en hij ontvangt even later haar scheidingsbrief. Wanneer zij later op het feest, vergezeld door Baron Douphol, Alfredo ontmoet smijt hij het gewonnen kaartspelgeld naar de baron toe.
Violetta, zwaar ziek in haar slaapkamer. Alfredo hoort van het offer dat Violetta voor zijn vader heeft gebracht en vraagt haar om vergeving wat zij hem verheugd geeft. Violetta probeert zich aan te kleden maar is te ziek. Verscheurd door wroeging komt de vader van Alfredo en geeft haar zijn fout toe. Violetta weet dat ze spoedig zal sterven en geeft Alfredo haar portretje terwijl ze in zijn armen sterft.

In het tweede bedrijf ontvangt Violetta het bezoek van de vader van Alfredo. Deze "gran scena" zal worden uitgevoerd met de volgende aria's:

Madamigella Valery?
Pura siccome un angelo.
Hierin vraagt de vader Violetta te stoppen met de affaire.

Dite alla giovine
Imponete… Non amarlo ditegli.
Violetta besluit zich op te offeren en neemt, zonder haar vertrek bekend te maken, hartverscheurend afscheid van haar minnaar.

Madamigella Valery?

GERMONT
Madamigella Valéry?

VIOLETTA
Son io.

GERMONT
D'Alfredo il padre in me vedete!

VIOLETTA
Sorpresa, gli accenna di sedere
Voi!

GERMONT
sedendo
Sì, dell'incauto, che a ruina corre,
Ammaliato da voi.

VIOLETTA
alzandosi risentita
Donna son io, signore, ed in mia casa;
Ch'io vi lasci assentite,
Più per voi che per me.
per uscire

GERMONT
(Quai modi!) Pure

VIOLETTA
Tratto in error voi foste.
Toma a sedere

GERMONT
De' suoi beni
Dono vuol farvi

VIOLETTA
Non l'osò finora
Rifiuterei.

GERMONT
guardandosi intorno
Pur tanto lusso

GERMONT
Mademoiselle Valéry?

VIOLETTA
Yes.

GERMONT
I'm Alfredo's father.

VIOLETTA
surprised, invites him to sit down
You are?

GERMONT
sitting down
Yes, I'm the father of that headstrong boy,
Who's rushing to his ruin
Because of his infatuation for you.

VIOLETTA
rising indignantly
I am a woman, Sir,
And this is my house;
Please excuse me if I leave you,
More for your sake than mine.

She turns to go out.

GERMONT
to himself
What manners!
All the same ...

VIOLETTA
returning to her chair
There must be some mistake!

GERMONT
He wants to make over everything to you.

VIOLETTA
He wouldn't dare,
I should refuse.

GERMONT
looking round him

VIOLETTA
A tutti
È mistero quest'atto
A voi nol sia.
Gli dà le carte

GERMONT
dopo averle scorse coll'occhio
Ciel! che discopro!
D'ogni vostro avere
Or volete spogliarvi?
Ah, il passato perché, perché v'accusa?

VIOLETTA
con entusiasmo
Più non esiste or amo Alfredo, e Dio
Lo cancellò col pentimento mio.

GERMONT
Nobili sensi invero!

VIOLETTA
Oh, come dolce
Mi suona il vostro accento!

GERMONT
alzandosi
Ed a tai sensi
Un sacrificio chieggo

VIOLETTA
alzandosi
Ah no, tacete
Terribil cosa chiedereste certo
Il previdi... v'attesi... era felice...
Troppo...

GERMONT
D'Alfredo il padre
La sorte, l'avvenir domanda or qui
De' suoi due figli.

VIOLETTA
Di due figli!

You live luxuriously ...

VIOLETTA
showing him a document
That puzzles a lot of people
But you shall know the truth.

GERMONT
looking at the document
Heavens! What are you telling me?
You're sacrificing
Everything you possess?
Is this how the past reproaches you?

VIOLETTA
with enthusiasm
The past is over. I love Alfredo now,
God has wiped out the past.
He knows of my repentance!

GERMONT
Your feelings do you credit.

VIOLETTA
getting up
How kind your voice sounds now.

GERMONT
I have to ask a sacrifice
Of those noble feelings of yours.

VIOLETTA
No! Don't tell me!
Don't tell me your terrible demand!
I foresaw it … I expected it …
I was too happy!

GERMONT
Alfredo's father
Pleads with you now for the future
Of his two children!

VIOLETTA
His two children?

Pura siccome un angelo

GERMONT
Sì.
Pura siccome un angelo
Iddio mi die' una figlia;
Se Alfredo nega riedere
In seno alla famiglia,
L'amato e amante giovane,
Cui sposa andar dovea,
Or si ricusa al vincolo
Che lieti ne rendea
Deh, non mutate in triboli
Le rose dell'amor.
Ai preghi miei resistere
Non voglia il vostro cor.

VIOLETTA
Ah, comprendo dovrò per alcun tempo
Da Alfredo allontanarmi... doloroso
Fora per me... pur...

GERMONT
Non è ciò che chiedo.

VIOLETTA
Cielo, che più cercate?
offersi assai!

GERMONT
Pur non basta

VIOLETTA
Volete che per sempre a lui rinunzi?

GERMONT
È d'uopo!

GERMONT
Yes.
God gave me a daughter
As pure as an angel;
And if Alfredo refuses
To return to the bosom of his family,
The man she loves and who loves her,
The one whose wife she was to be,
Will break the chain
That was to bind them in their happiness.
I pray you not to change the roses of their
Love to flowers of sadness.
Surely your heart will not deny
The prayer I utter now.

VIOLETTA
Ah yes, I understand. If I left
Alfredo for a time …
It would be a sacrifice, but then ...

GERMONT
That's not what I'm asking.

VIOLETTA
Heavens! What more do you expect?
So much I've offered, already!

GERMONT
But not enough.

VIOLETTA
You want me to leave him for ever?

GERMONT
It's necessary.

Dite alla giovine

VIOLETTA
a Germont, piangendo
Dite alla giovine - sì bella e pura
Ch'avvi una vittima - della sventura,
Cui resta un unico - raggio di bene
Che a lei il sacrifica - e che morrà!

GERMONT
Sì, piangi, o misera - supremo, il veggo,
È il sacrificio - ch'ora io ti chieggo.
Sento nell'anima - già le tue pene;
Coraggio e il nobile - cor vincerà.

VIOLETTA
to Germont, weeping
Say to your daughter, pure as she is and fair,
That there's a victim of misfortune
Whose one ray of happiness
Before she dies. Is a sacrifice made for her.

GERMONT
Weep, unhappy girl, weep!
I see the sacrifice I ask
Is the greatest one of all,
In my own heart I feel your sorrow;
Have courage, and your generous
Heart will conquer!

Imponete… Non amarlo ditegli

VIOLETTA
Or imponete.

GERMONT
Non amarlo ditegli.

VIOLETTA
Nol crederà.

GERMONT
Partite.

VIOLETTA
Seguirammi.

GERMONT
Allor...

VIOLETTA
Qual figlia m'abbracciate forte
Così sarò.
S'abbracciano
Tra breve ei vi fia reso,
Ma afflitto oltre ogni dire. A suo conforto
Di colà volerete.

Indicandogli il giardino, va per scrivere

GERMONT
Che pensate?

VIOLETTA
Sapendol, v'opporreste al pensier mio.

GERMONT
Generosa! e per voi che far poss'io?

VIOLETTA
Tell me what I must do.

GERMONT
Say you don't love him.

VIOLETTA
He won't believe me.

GERMONT
Then leave him.

VIOLETTA
He would follow me.

GERMONT
Then ...

VIOLETTA
As your daughter now embrace me,
So you may give me strength.
embracing Germont
Soon he will be restored to you,
But more unhappy than words can tell.
You must be there
To comfort him.

She indicates the garden.
She goes to the writing-table.

GERMONT
What are you doing?

VIOLETTA
If I told you,
You would oppose me.

GERMONT
You are generous indeed!
And what can I do for you?
What can I do for you who are so generous?

Johann Strauss Jr. (1825 - 1899)

Johann Strauss (Wenen, 25 oktober 1825) was een Oostenrijks componist van lichte muziek, met name dansmuziek en operettes. Hij componeerde meer dan 500 walsen, polka's, quadrilles en andere soorten dansmuziek evenals verschillende operettes en een ballet. Tijdens zijn leven stond hij bekend als "The Waltz King", en was toen grotendeels verantwoordelijk voor de populariteit van de wals in Wenen in de 19e eeuw. Strauss werd geboren in St. Ulrich (nu een deel van Neubau) als zoon van Johann Strauss I, een andere componist van dansmuziek. Zijn vader wilde niet dat hij componist werd, maar bankier. De zoon trotseerde echter de wensen van zijn vader en ging muziek studeren bij de componist Joseph Drechsler en viool bij Anton Kollmann, de balletrepetitor van de Weense Hofopera. Strauss had twee jongere broers, Josef en Eduard Strauss, die ook componisten van lichte muziek werden hoewel ze nooit zo bekend waren als hun oudere broer.

DIE FLEDERMAUS
(De vleermuis) is een komische operette van Johann Strauss jr. uit 1874 op een Duits libretto van Karl Haffner en Richard Genée. Het is één van de beroemdste en meest uitgevoerde operettes ooit geschreven.

1e bedrijf
In het huis van de Eisensteins
De jolige Alfred brengt zijn vroegere geliefde Rosalinde, die nu getrouwd is met de welgestelde Gabriël von Eisenstein, een serenade. Rosalinde is gecharmeerd en wil met hem afspreken. Het toeval wil dat haar man weldra het huis verlaat: Eisenstein moet acht dagen naar de gevangenis omdat hij een ambtenaar heeft beledigd. Zijn vriend, Dr. Falke, overtuigt hem echter eerst met hem mee te gaan naar het bal dat Prins Orlofsky organiseert. Tegenover Rosalinde doet Eisenstein alsof hij naar de gevangenis vertrekt.
Als ook het kamermeisje Adele verdwenen is (zogezegd om haar zieke tante te bezoeken maar in werkelijkheid om op uitnodiging van haar zus Ida naar hetzelfde bal te gaan) is voor Alfred en Rosalinde de kust vrij. Het gezellige onderonsje wordt verstoord door de komst van gevangenisdirecteur Frank die zijn gevangene persoonlijk komt halen. Om Rosalinde niet te compromitteren doet Alfred alsof hij haar man is. Hij kan niet anders dan zich te laten arresteren door Frank.

2e bedrijf
In de villa van Prins Orlofsky
Het bal bij Prins Orlofsky is een overweldigend feest, alleen schijnt hier en daar iets niet te kloppen. Ida bijvoorbeeld heeft Adele helemaal niet uitgenodigd. Een zekere Markies Renard blijkt Gabriel von Eisenstein te zijn. Chevalier Chagrin is niemand minder dan gevangenisdirecteur Frank. En de gemaskerde, beeldschone Hongaarse gravin is eigenlijk Rosalinde, voor wie Markies Renard, alias Eisenstein, meteen in vuur en vlam staat. Zonder enig vermoeden gaat hij op veroveringspad, terwijl de verveelde Prins Orlofsky en de sluwe dr. Falke geamuseerd toekijken. De misverstanden groeien en de champagne blijft vloeien.

3e bedrijf
In de gevangenis
Tegen de ochtend ontmoeten de bekaterde 'Markies Renard' en 'Chevalier Chagrin' elkaar in de gevangenis: de een als gevangene, de ander als directeur. Verwarrend want Frank meende gisteravond zijn gevangene gearresteerd te hebben. Ook de andere balgasten komen druppelsgewijs binnen. Uiteindelijk blijkt dat Dr. Falke een en ander in scène heeft gezet en er zo voor heeft gezorgd dat Eisentein op het bal begon te flirten met zijn eigen vrouw. Falke wilde op die manier wraak nemen voor een loer die Eisenstein hem in het verleden heeft gedraaid en hem de spotnaam 'die Fledermaus' (de vleermuis) heeft opgeleverd. Gelukkig wordt de situatie kostelijk weggelachen en schenkt Rosalinde de beschaamde Eisenstein vergiffenis. 'Der Champagner war an allem Schuld!'

Uit het tweede bedrijf wordt Dieser Anstand (Uhrenduett) gezongen.
Hierin raakt Markies Renard, alias Eisenstein, meteen in vuur en vlam als hij de beeldschone Hongaarse gravin, alias Rosalinde, ziet. Zonder enig vermoeden gaat hij op veroveringspad.

Rolderconcerten.nl

Nr. 9 - Duett

EISENSTEIN
für sich
Dieser Anstand, so manierlich,
Diese Taille, fein und zierlich
Und ein Füsschen, das mit Küssen
Glühend man bedecken sollt,
Wenn sie's nur erlauben wollt!

ROSALINDE
für sich
Statt zu schmachten im Arreste
Amüsiert er sich aufs beste,
Denkt ans Küssen statt ans Büssen;
Warte nur, du Bösewicht,
Du entgehst der Strafe nicht!

EISENSTEIN
Ach, wie leicht könnt es entschweben,
Dies holde Zauberbild!
Willst du nicht die Maske heben,
Die dein Antlitz mir verhüllt?

ROSALINDE
Ei, mein schöner Herr, ich bitte,
Nicht verwegen, nichts berührt;
Denn es heischt die gute Sitte,
Dass man Masken respektiert.
für sich
Wie er girret, kokettieret,
Wie er schmachtend mich fixieret!
Keine Mahnung, keine Ahnung
Kündet ihm, wer vor ihm steht!
Ja, bald werd ich reüssieren,
Will den Frevler überführen,
Will's probieren, ob er in die Falle geht!

EISENSTEIN
für sich
Halb verwirret, halb gerühret,
Retirieret sie vor mir!
Lasst doch sehn, ob es geht,
Ob sie widersteht?
Ja, bald werd ich reüssieren,
Ich will doch sehn, ob sie mir widersteht,
Ob sie in die Falle geht?

lässt die Uhr repetieren

ROSALINDE
plötzlich
Ach, wie wird mein Auge trübe,
Wie das Herz so bang mir schlägt!

EISENSTEIN
triumphierend
Ha, schon meldet sich die Liebe,
Die das Herz ihr bang bewegt!

ROSALINDE
Leider ist's ein altes Übel,
Doch vorübergehend nur.
Stimmen meines Herzens Schläge
Mit dem Tiktak einer Uhr?

EISENSTEIN
Ei, das können wir gleich sehn!

ROSALINDE
Zählen wir, ich bitte schön!

BEIDE
Ja, zählen wir, ja, zählen wir!

EISENSTEIN
indem er die Uhr ans Ohr, die Hand auf ihr Herz legt
Eins, zwei, drei, vier ...

ROSALINDE
Fünf, sechs, siebn, neun!

EISENSTEIN
Nein, das kann nicht sein,
Denn nach der Sieben kommt erst die Acht!

ROSALINDE
Sie haben mich ganz verwirrt gemacht,
Wir wollen wechseln.

EISENSTEIN
Wechseln? Wie?

ROSALINDE
Den Schlag des Herzens zählen Sie
Und ich das Tiktak Ihrer Uhr.
Ich bitt auf fünf Minuten nur!
nimmt die Uhr, die ihr Eisenstein reicht.
Jetzt zählen Sie, mein Herr Marquis!

EISENSTEIN
Bin schon dabei!

BEIDE
Eins, zwei, drei, vier
Fünf, sechs, siebn, acht!

ROSALINDE
Neun, zehn, elf, zwölf,
Dreizehn, vierzehn, fünfzehn, sechzehn,
Siebzehn, achtzehn, neunzehn, zwanzig,
Dreissig, vierzig, fünfzig, sechzig,
Achtzig, hundert!

EISENSTEIN
Sechs, siebn, acht, neun, zehn, elf, zwölf,
Hopp, hopp, hopp, hopp, das geht im
Galopp:
Sechshundertundneun!

ROSALINDE
So weit können wir noch nicht sein!

EISENSTEIN
Oh, ich bin weiter schon!

ROSALINDE
Nein, nein!

EISENSTEIN
Eine halbe Million, ja, eine halbe Million!

ROSALINDE
Wie kann man gar so grob nur fehlen?

EISENSTEIN
Da mag der Teufel richtig zählen!

ROSALINDE
steckt die Uhr ein
Heute wirst du nimmer repetieren!

EISENSTEIN
Sie will die Uhr sich annektieren,
Meine Uhr!

ROSALINDE
Ich danke von Herzen!

EISENSTEIN
Ich wollte nur ...

ROSALINDE
Belieben zu scherzen!

EISENSTEIN
Sie ist nicht ins Netz gegangen,
Hat die Uhr mir abgefangen.
Dieser Spass ist etwas teuer,
Hab blamiert mich ungeheuer.
Ach, meine Uhr, ich bitte sehr,
Ich wollte nur ...
Sie ist nicht ins Netz gegangen,
Ach, meine Uhr, hätte ich sie wieder nur.
O weh, o weh, dieser Spass ist etwas teuer,
Hab blamiert mich ungeheuer.
Meine Uhr ist annektiert,
Ach, ich bin blamiert! Weh mir!

ROSALINDE
begleitet Eisensteins Gesang mit einem
übermütigen
Ach, ja, ja!

Franz Lehár (1870 - 1948)

Franz Lehár was een Oostenrijks-Hongaarse componist en dirigent vooral bekend door zijn operettes. Lehár werd geboren in het toenmalig Hongaarse Komárom (het tegenwoordige Komárno in Slowakije) als oudste zoon van een orkestleider in het leger en was de broer van Antal Lehár. Hij studeerde viool en compositie maar kreeg van Antonín Dvořák te horen dat hij maar beter zijn viool kon laten liggen en zich moest toeleggen op het schrijven van muziek. Lehár heeft zich vrijwel uitsluitend aan de operette gewijd. Van zijn ongeveer dertig operettes in de Weense traditie zijn Die lustige Witwe (1905), Der Graf von Luxemburg (1909) en Das Land des Lächelns het bekendst. Na zijn begrafenis kregen zijn dodenmasker en een gipsen afdruk van de hand waarmee hij schreef en dirigeerde een plaats in het Weense museum voor Schone Kunsten.
In de Lehár Villa in Bad Ischl, zijn voormalige woning, is een museum aan hem gewijd.

DIE LUSTIGE WITWE
Het verhaal van deze operette draait om de rijke allochtone Parijse gemeenschap in het begin van de vorige eeuw. Graaf Danilo ontmoet zijn oude liefde Hanna, die ooit berooid was maar zij is inmiddels een zeer welgestelde weduwe. Danilo is secretaris aan de ambassade van de Balkanstaat Pontevedro. De ambassadeur wil Danilo en Hanna terug bij elkaar brengen omdat Hanna's fortuin anders naar een Parijzenaar zou gaan en niet naar het economisch wankele Pontevedro! Dat is het startschot voor een dolle komedie met tal van verwikkelingen…
Uit deze operette worden twee aria´s gezongen. In "Da geh ich zu Maxim" bezingt Danilo zijn leven waarin hij hard werkt op de ambassade en 's avonds vertier zoekt in de nachtclub.
In "Lippen Schweigen" verklaren Danilo en Hanna hun liefde aan elkaar.

Rolderconcerten.nl

Da geh ich zu Maxim

O Vaterland du machst bei Tag
Mir schon genügend Müh und Plag!
Die Nacht braucht jeder Diplomat
Doch meistenteils für sich private!
Um Eins bin ich schon im Büro,
Doch bin ich gleich drauf anderswo,
Weil man den ganzen lieben Tag
Nicht immer im Büro sein mag!
Erstatte ich beim Chef Bericht
So tu' ich meistens selber nicht,
Die Sprechstund' halt' ich niemals ein,
Ein Diplomat muss schweigsam sein!
Die Akten häufen sich bei mir,
Ich finde 's gibt zu viel Papier;
Ich tauch die Feder selten ein
Und komm doch in die Tint' hinein!
Kein Wunder wenn man so viel tut,
Dass man am Abend gerne ruht,
Und sich bei Nacht, was man so nennt,
Erholung nach der Arbeit gönnt!

Da geh ich zu Maxim,
Dort bin ich sehr intime,
Ich duze alle Damen
Ruf' sie beim Kosenamen,
Lolo, Dodo, Joujou
Clocio, Margot, Froufrou,
Sie lassen mich vergessen
Das teu're Vaterland!
Dann wird champagnisiert,
Und häufig pamponiert,
Und geht's an's Kosen, Küssen
Mit allen diesen Süssen;
Lolo, Dodo, Joujou
Clocio, Margot, Froufrou,
Dann kann ich leicht vergessen
Das teu're Vaterland!

Lippen schweigen

DANILO
Lippen schweigen, 's flüstern Geigen
Hab mich lieb!
All die Schritte sagen bitte, hab mich lieb!
Jeder Druck der Hände
deutlich mir's beschrieb
Er sagt klar, 's ist wahr, 's ist wahr,
Du hast mich lieb!

HANNA
Warum?
Bei jedem Walzerschnitt
Tanzt auch die Seele mit,
Da hüpft das Herzcchen klein,
Es klopft und pocht: Sei mein! Sei mein!
Und der Mund, der spricht kein Wort,
Doch tönt es fort und immerfort:
Ich hab' dich ja so lieb, ich hab' dich lieb!
Jeder Druck der Hände
Deutlich mir's beschrieb...
Er sagt klar, 's ist wahr, 's ist wahr`
Du hast mich lieb!

YAF Holding B.V.
Dermatologie

GIUDITTA

Giuditta is een "musikalische Komödie" in vijf taferelen van Franz Lehár. Het libretto van Fritz Löhner en Paul Knepler. Het was de laatste operette die Lehár componeerde en tevens zijn werk dat het meest aanleunde bij de klassieke opera.
De handeling speelt zich af in het zuiden van Italië en in het door Italië bezette Libië van de jaren rond 1930. Giuditta is een vrouw met een vurig temperament die is getrouwd met de veel oudere Manuele en ze verveelt zich in haar huwelijk. Wanneer de jonge officier Octavio verliefd wordt op haar, verlaat Giuditta haar man en volgt Octavio naar Libië. Zij verlangt van hem dat hij alles voor haar doet maar als militair moet hij haar achterlaten wanneer hij een marsbevel krijgt. Giuditta gaat dan maar als danseres aan de slag in een nachtclub in Tripoli en ze stort zich in de armen van allerlei mannen. Wanneer Octavio ten slotte terugkeert uit zijn legerdienst vindt hij Giuditta in het nachtlokaal maar ze is niet meer in hem geïnteresseerd. In het laatste bedrijf werkt Octavio als barpianist in een hotel. Toevallig komt Giuditta daar aan, begeleid door een zoveelste rijke minnaar. Haar passie voor Octavio flakkert weer op maar de verbitterde Octavio wil niets meer van haar weten.
In de aria "Meine Lippen, sie küssen so heiß" bezingt Giuditta haar leven als danseres in de nachtclub.

Meine Lippen, sie küssen so heiß

Meine Lippen, sie küssen so heiß
Ich weiß es selber nicht,
warum man gleich von Liebe spricht,
wenn man in meiner Nähe ist,
in meine Augen schaut und meine Hände küsst.
Ich weiß es selber nicht
warum man von dem Zauber spricht,
dem keiner widersteht, wenn er mich sieht
wenn er an mir vorüber geht.
Doch wenn das rote Licht erglüht
Zur mitternächt'gen Stund
Und alle lauschen meinem Lied,
dann wird mir klar der Grund:

Meine Lippen, sie küssen so heiß
Meine Glieder sind schmiegsam und weiß(-weich),
In den Sternen da steht es geschrieben:
Du sollst küssen, du sollst lieben!
Meine Füße sie schweben dahin,
meine Augen sie locken und glüh'n
und ich tanz' wie im Rausch den ich weiß,
meine Lippen sie küssen so heiß!
In meinen Adern drin,
da rollt das Blut der Tänzerin
Denn meine schöne Mutter war
Des Tanzes Knigin im gold'nen Alcazar.
Sie war so wunderschön,
ich hab' sie oft im Traum geseh'n.
Schlug sie das Tamburin, zu wildem Tanz,
dann sah man alle Augen glühn!
Sie ist in mir aufs neu erwacht,
ich hab' das gleiche Los.
Ich tanz' wie sie um Mitternacht
Und fühl das eine bloß:
Meine Lippen, sie küssen so heiß!
Meine Glieder sind schmiegsam und weiß / weich,
In den Sternen da steht es geschrieben:
Du sollst küssen, du sollst lieben!
Meine Füße sie schweben dahin,
meine Augen sie locken und glüh'n
und ich tanz' wie im Rausch, denn ich weiß,
meine Lippen sie küssen so heiß!

Lilian Farahani

Lilian Farahani, Nederlands-Iraanse sopraan, studeerde cum laude met onderscheiding af aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en de Dutch National Opera Academy in Amsterdam.
In seizoen 2022/2023 maakt ze haar debuut in het Royal Opera House in Londen waar ze opnieuw de rol van The Bride vertolkt in de opera 'Innocence' van Kaija Saariaho; een rol waarin ze in 2021 op het Festival d'Aix-enProvence al te horen was. Een ander debuut in het najaar 2022 betreft een samenwerking met het Concertgebouworkest onder de baton van Gianandrea Noseda.
In seizoen 2021/2022 zong ze o.a. Zerlina ('Don Giovanni') bij De Nationale Opera, Elvira ('L'italiana in Algeri') bij de NTR ZaterdagMatinee en was ze te horen in AaltoMusiktheather Essen in de rol van Lauretta ('Gianni Schicchi').

In de afgelopen jaren zong Lilian op de grote Nederlandse podia bij gezelschappen als De Nationale Opera, Opera Zuid en de Nederlandse Reisopera maar ook aan de operahuizen van Nancy, Bern, Essen, het Festival d'Aix-en-Provence en de Internationale Maifestspiele Wiesbaden. Op haar repertoire staan Mozart-rollen als Pamina ('Zauberflöte'), Despina ('Così fan tutte'), Zerlina ('Don Giovanni') en Susanna ('Le nozze di Figaro'). Maar ook Gretel ('Hänsel und Gretel'), Carolina ('Il matrimonio segreto'), Musetta ('La bohème') en Frasquita ('Carmen').

Naast opera, operette en het klassieke liedrepertoire heeft Lilian veel affiniteit met hedendaagse composities: naast 'Innocence' van Saariaho, zong ze hoofdrollen in 'Anne en Zef' van Monique Krüs, 'Death Knocks' (Christian Jost) en 'Een helse komedie' van Michael Sturminger bij het Nationale Toneel.
In het voorjaar 2019 verscheen haar debuut-CD 'Woman - the making of…' met werken van de Amerikaan Jake Heggie in samenwerking met pianist Maurice Lammerts van Bueren.

Hans Pieter Herman

Hans Pieter Herman begon zijn studie aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam en behaalde daar zijn diploma Docerend Musicus Zang. Gehonoreerd door het Fonds voor de Podiumkunsten en het Prins Bernhard Fonds was hij in staat zijn studie voort te zetten aan Northwestern University in de VS waar hij zijn diploma Uitvoerend Musicus in Opera met onderscheiding behaalde. In Chicago won hij de eerste prijs tijdens de Verna Ross-Orndorff Austro-American Music Award Competition for Singers en was tevens prijsdrager van de Concerto Competition aan Northwestern University. Tijdens het laureatenconcert zong hij Mahler's Rückert Lieder met orkest.
Een deel van zijn opera-repertoire omvat: La Bohème (Marcello), The Mikado (Pooh Bah), Les Contes d'Hoffmann (Dr. Miracle), Le Nozze Di Figaro (Il Conte), Die Zauberflöte (Papageno) en Les Mamelles De Tirésias (Le directeur, CD opname).
Onder leiding en op speciale uitnodiging van Maestro Richard Bonynge verscheen hij eveneens op CD als Alidor in de opera Cendrillon. Deze opname is een live-registratie van optredens in het beroemde Stanislavsky Theater te Moskou.
Op het concertpodium zong hij verschillende oratoria; werk van Gustav Mahler met het Nederlands Philharmonisch orkest o.l.v. Hartmut Haenchen en vele, door de Nederlandse pers gelauwerde, liedrecitals met Maurice Lammerts van Bueren met wie hij sinds enkele jaren een vast duo vormt.

Als acteur speelde Hans Pieter o.a. Derek in Jan Rap En Z'n Maat, de dichter Guillaume Apollinaire in de korte film Dans Le Jardin D'Anna, Gozewijn in De Engel Van Amsterdam, Guido Contini in musical Nine, Jascha in She Loves Me en Mr. Lindquist in A Little Night Music .
Zijn successvolle aandeel in A Little Night Music, geproduceerd door het Koninklijk Ballet van Vlaanderen, leidde tot de aanbieding om bij dit gezelschap zijn eigen avondvullende voorstelling te creëren.
Zo kwam de succesvolle voorstelling Let's Do It tot stand waarover de pers schreef: …"Een must voor elke musical liefhebber…dit moet je gezien hebben…" .
Deze voorstelling werd mede ontwikkeld en geregisseerd door Vlaams cineast Lieven

Debrauwer (Pauline en Paulette, Confiture), pianist/dirigent Max Smeets en twee collega's van Hans Pieter te weten: Kirsten Cools en Ann van den Broeck.

In navolging op het succesvol beoefenen van het zogenaamde "lichte" repertoire heeft Hans Pieter in April 2010 de tweede prijs gewonnen tijdens het Concours de la Chanson Alliance Française. Hij is sinds 2009 als freelancer verbonden aan het koor van de Nederlandse Opera. Zijn werk bracht hem inmiddels over de hele wereld. Zo zong hij onder andere op festivals in Chicago, Oxford, Lucca en Moskou.
In het Midden-Oosten vervulde hij de rol van Sultan of Hamzan in de door Michiel Borstlap geschreven opera Ibn Sina. Deze opera werd geschreven in opdracht van Emir sjeik Hammad bin Kalifa al Thani en werd uitgevoerd in de woestijn van Katar.

Als freelance- zanger is Hans Pieter regelmatig werkzaam in het koor van De Nationale Opera te Amsterdam en werkt, gedurende verschillende festival producties, mee aan het koor van l'Opera National de Lyon in Frankrijk.

Jan-Paul Grijpink

Jan-Paul Grijpink studeerde aan de conservatoria van Utrecht en Amsterdam alwaar hij zich specialiseerde in liedbegeleiding en opera.
Na zijn studie was hij werkzaam bij Opera Studio Nederland en bij de Nederlandse Reisopera. Hij won diverse prijzen waaronder de prijs voor beste interpretatie van het Schubert-lied, bij het concours 'Schubert und die Musik der Moderne' in Graz.

Hij treedt regelmatig op met zangers als Karin Strobos, Marjolein Niels, Florian Just en Selma Harkink.

Hij is onder meer te beluisteren op een cd-opname van Schuberts Schwanengesang samen met de Amerikaanse tenor Steven Tharp. Jan-Paul maakt deel uit van de muzikale staf van De Nationale Opera. Tevens is hij als docent werkzaam aan het Conservatorium van Amsterdam.

SRC informatie

Vriend van de SRC worden?

Draagt u onze activiteiten in de Rolderkerk een warm hart toe of bent u een regelmatige concertbezoeker?
Wij nodigen u van harte uit u aan te melden als vriend van de SRC.
Indien u een bedrag overmaakt van ten minste € 15,- per persoon (€ 10,- voor een partner) op bankrekeningnummer NL36 RABO 03560 40429 t.n.v. Stichting Rolder Concerten wordt u aangemerkt als vriend. Vrienden krijgen als eerste de jaarprogrammafolder en worden geattendeerd op concerten waar veel belangstelling voor is.

Begunstigers en sponsoring

De concerten worden mede mogelijk gemaakt door:
- Adverteerders in de programmaboekjes en op onze website
- Gemeente Aa en Hunze
- Jacobuskerkgemeente Rolde
- Ina en Harry Ridderbos, Zuidlaren

Daarnaast ontvangt de SRC jaarlijks een subsidie van Het Nederlands Fonds voor de Podiumkunsten.

FONDS
PODIUM
KUNSTEN
PERFORMING
ARTS FUND NL

Ook de SRC sponsoren?

€ 100,- per jaar geeft vermeldingen op de website en in de programmaboekjes plus twee vrijkaarten voor een concert naar keuze.

Wilt u op de hoogte blijven van de SRC-concertserie?

Stuur een mail naar pr@rolderconcerten.nl en u komt op de verzendlijst.

Rolderconcerten.nl

Graag tot ziens bij ons volgende concert!

Zondag
17 december 2023
15.00 uur
€ 15,00

KELTISCHE KERST met het trio Merain

Mieke Manschot - zang
Mirjam Rietberg - Keltische harp
Sandra Wallner - viool

Wilt u in een aangename kerststemming komen, weg van alle luidruchtigheid en de waan van de dag? Bij Merain kan dat! De musici presenteren verfijnde klassieke composities van Ierse componisten en toveren traditionals om tot ware juweeltjes. Het is een afwisselend programma met bekende en verrassende onbekende kerstmuziek van mystieke Ierse kerstliederen tot de vrolijkheid van de zomerse kerst op het zuidelijk halfrond.

Zondag
28 januari 2024
15.00 uur
€ 20,00

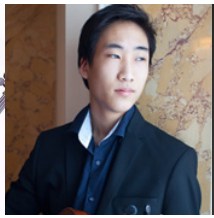

LA VIOLA

Nobuko Imai en Takehiro Konoe - altviool
Nikola Meeuwsen - piano

Een ode aan de altviool met de crème de la crème van de altviolisten: de nog steeds over de hele wereld reizende Nobuko Imai als solist, kamermusicus en docent, die onlangs haar tachtigste verjaardag vierde in het Concertgebouw en Nederlands meest veelbelovende altviolist Takehiro Konoe, die vorig jaar de Oskar Nedbal International Viola Competition won. Met als pianist Nikola Meeuwsen, winnaar van de Grachtenfestival Prijs, belooft een groot feest te worden!
Op het programma staan werken van o.a. Brahms, Glière en Takemitsu.